

Yusuf Enes KAYA
Anayasa Mahkemesi Raportörü

**BİREYSEL BAŞVURU
YOLUNDA TUTUKLAMANIN
HUKUKİLİĞİNİN İNCELENMESİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KORUMA TEDBİRLERİ

I. TANIM.....	5
II. KORUMA TEDBİRLERİNİN ORTAK ÖZELLİKLERİ VE ÖN KOŞULLARI	6
A. Yasal Düzenleme Mecburiyeti	6
B. Suç Şüphesinin Bulunması	7
C. Hükümden Önce Bir Temel Hakkı Sınırlaması	7
D. Araç Olması.....	8
E. Geçici Olması.....	8
F. Gecikmede Sakınca Bulunması.....	8
G. Görünüşte Haklılık	9
H. Ölçülülük	9
III. TUTUKLAMA KORUMA TEDBİRİ.....	10
IV. TUTUKLAMANIN MADDİ KOŞULLARI.....	10

A.	Kuvvetli Suç Şüphesinin Varlığı.....	10
B.	Bir Tutuklama Nedeninin Varlığı.....	11
C.	Tutuklama Nedeninin Varsayılabileceği Haller.....	12
D.	Ölçülülük	13
V.	TUTUKLAMAMANIN ŞEKLİ KOŞULLARI	13
A.	Muhakeme Koşulunun Gerçekleşmesi.....	13
B.	Tutuklama Yasağının Bulunmaması	14
C.	Sanığa Güvence Belgesi Verilmemiş Olması.....	15
D.	Yetkili Hâkim veya Mahkeme Kararının Olması	16
VI.	TUTUKLAMA KARARININ VERİLMESİ	18
VII.	SEVK (YOL) TUTUKLAMASI.....	20
VIII.	AZAMİ TUTUKLULUK SÜRESİ	22
IX.	TUTUKLAMA KARARININ YAKINLARA BİLDİRİLMESİ 24	
X.	TUTUKLAMA KARARINA İTİRAZ.....	24
XI.	TUTUKLAMAMANIN SONA ERMESİ.....	27
XII.	TUTUKLAMAYA BENZEYEN KORUMA TEDBİRİ OLAN ADLİ KONTROL.....	28

İKİNCİ BÖLÜM

TUTUKLAMAMANIN HUKUKİLİĞİNİN KİŞİ HÜRRİYETİ VE GÜVENLİĞİ HAKKI AÇISINDAN İNCELENMESİ

I.	KİŞİ HÜRRİYETİ VE GÜVENLİĞİ HAKKI.....	33
II.	ANAYASANIN 19. MADDESİ'NİN 3. FIKRASI VE AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN 5. MADDESİNİN (1) NUMARALI FIKRASININ (C) BENDİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	38
III.	KABUL EDİLEBİLİRLİK YÖNÜNDEN İNCELEME	42
A.	Başvuru Yollarının Tüketilmesi	42
B.	Kişi Bakımından Yetki.....	49

C. Zaman Bakımından Yetki.....	50
D. Anayasal Önem ve Önemli Zarar.....	51
E. Açıkça Dayanaktan Yoksunluk.....	53
IV. ESAS YÖNÜNDEN İNCELEME.....	54
A. Suçun Varlığı.....	55
B. Kanunilik.....	62
1. Genel Açıklamalar	62
2. Azami Tutukluluk Süresi	66
3. Tutuklama Yasağı.....	74
4. Sanığa Güvence Belgesi Verilmesi	86
5. Sanığın Yokluğunda Tutuklama Kararı Verilmesi.....	86
6. Tutuklama Kararının Yetkili Mahkemece Verilmesi.....	87
7. Muhakeme Koşulunun Gerçekleşmesi.....	93
a. Dava Açma Süresi.....	94
b. İzin.....	96
c. Özel Soruşturma Usulleri	101
8. Tutuklamada Gerekçe.....	110
9. Tutuklama Duruşmasında Zorunlu Müdafî Olmaması... ..	112
10. Soruşturma Evresinde Cumhuriyet Savcısının İstemi Olmadan Tutuklama Kararı Verilmesi	113
11. Tutuklamanın Yakınlara Bildirilmemesi	114
12. Kişinin Salıverilmesinden Sonra Yeni ve Yeterli Delil Olmaksızın Tutuklama Kararı Verilmesi.....	115
13. Şekli Eksiklikler	116
C. Kuvvetli Suç Şüphesi.....	116
D. Meşru Amaç	144
1. Genel Açıklamalar	144
2. Şüpheli veya Sanığın Kaçması ve Saklanması.....	148
3. Kaçma Şüphesini Uyandıran Somut Olgular Bulunması.	149
4. Delilleri Yok Etme Gizleme veya Değiştirme Şüphesi	163

5. Tanık, Mağdur veya Başkaları Üzerinde Baskı Kurma Girişiminde Bulunma Şüphesi.....	166
6. Katalog Suçlar	171
7. Yetkili Adli Mercî Önüne Çıkarılma Amacı.....	175
E. Ölçülülük	176
V. OLAĞANÜSTÜ HÂL DÖNEMİNDE TUTUKLAMANIN HUKUKİLİĞİNİN İNCELENMESİ.....	193
VI. ESAS HAKKINDA YAPILAN İNCELEME SONUNDA VERİLECEK KARARLAR VE İHLALİN GİDERİMİ.....	199
A. Kişi Hürriyeti Ve Güvenliği Hakkının İhlal Edilmediğine İlişkin Kararlar	199
B. Kişi Hürriyeti Ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin Kararlar	200
1. İhlalin Sonuçlarının Ortadan Kaldırılması.....	200
2. Tazminat	207

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TUTUKLAMANIN DİĞER HAKLARA ETKİSİ

I. DIŞSAL ETKİ	213
A. Eğitim Hakkı Yönünden	214
B. Seçilme Hakkı Yönünden	218
II. İÇSEL ETKİ	227
A. İfade Özgürlüğü ve Benzeri Haklar Yönünden.....	227
B. Suçsuzluk Karinesi Yönünden	235
C. Sözleşme'nin 18. Maddesi Yönünden.....	237
SONUÇ	241
KAYNAKÇA	247